

‘CULTUUR DIENT STEEDS MINDER OM IDENTITEIT, OM GEMEENSCHAPPELIJKHEID TE PRODUCEREN. VANDAAG GAAT HET OM DISTINCTIE, HET VERSCHIL MAKEN, BIJ ZIJN, NIEUWE TRENDS, MODES EN STIJLEN HERKENNEN, HET GAAT OM CULTURELE MOBILITEIT.’

en markt aan elkaar dat het niet schoon is, zijn begrippen en criteria uit het ene veld het andere binnengeslopen, heeft men zich in vele praktijken neergelegd bij de heersende machtsverhoudingen.

Laten we het dus niet steeds hebben over dé (princiële) verhouding tussen kunst en maatschappij en over het (noodzakelijke) respect voor de eigenheid van specifieke vormen van maatschappelijke praktijk, het weze kunstproductie, of kennisproductie of de productie van machtsverhoudingen... Laten we kijken naar het reëel bestaande culturele veld en hoe dat doorheen de tijd en in de ruimte is geordend en welke spanningsvelden dat oproept. Dan kan men ook beter begrijpen hoe bepaalde vertogen en principiële posities in dat veld voorkomen.

Vanwaar komt die consensus over de scheiding der machten, ook tussen politiek en kunst en wetenschap bijvoorbeeld? Ze stamt uit de negentiende eeuw, uit de politieke filosofie van de natiestaat, uit dezelfde tijd waarin de notie van de vrije kunsten is ontstaan. Natuurlijk waren voorheen kunst en politiek, kunst en maatschappij met elkaar vervlochten, ter meerdere glorie van God (en de goden) en vooral van de wereldlijke machten die hun legitimiteit betrokken juist uit die missie uit den hoge.

Politieke macht legitimeren vanuit het volk vereist natuurlijk een definitie van dat conglomeraat van verschillen en dat is de natie. Het volk moet zich tot natie vormen om zo te worden vertegenwoordigd door de politiek. En daar wordt de cultuur gemobiliseerd want die bepaalt de ‘eigenheid’ van het volk, die legt de contouren vast voor lidmaatschap,

© Vlaamse Opera

En dan die eeuwige discussie over kunst en politiek. Dé Kunst die staat op haar autonomie en vrijheid en dé Politiek die meer controle en effect wil voor haar subsidies... Dé Kunst, bestaat dat dan wel, is dat wel een categorie? En dé Politiek? Evenmin trouwens als dé Wetenschap. Om dan maar niet te spreken

over dé Markt. Hoofdletters staan zelden met elkaar in een duidelijk verband, hoofdletters dienen om te scheiden, om vermeende essenties aan te duiden, om de onmogelijke verhouding te onderstrepen.

Bij manier van spreken natuurlijk, want in de werkelijkheid hangen politiek, kunst